

HVA ER DET MED HISTORIE?

Astrid Skedsmo startet med å fabulere litt over hvor vår historieinteresse kommer fra. Er yngre mennesker interessert i historie eller kommer interessen etter hvert? Kommer den av nostalgi eller jakt på identitet? For mange mennesker kommer kanskje interessen for historie litt seinere i livet. Etter hvert som man blir eldre får man kanskje et sterkere behov og interesse av å finne ut hva man kommer fra, ta vare på kunnskapen om det gamle og kanskje blir man litt nostalgisk også? Når omgivelsene endrer seg raskt rundt en, er det kanskje godt å søke til det som ikke forandrer seg – nemlig fortiden?

For Astrids del kommer historieinteressen fra gamle tømmervegger, fortellinger om gamle dager og spor fra eldre tider i naturen, som gamle hustuffer hun så i forbindelse med O-postjakt som barn. Hun likte som barn også å høre om hvordan det f.eks. var på Borgen før - hvor veiene gikk tidligere, om alle butikkene på Borgen og mye annet som nå er borte eller endret. Hun syntes det var eksotisk og rart at ting var så annerledes før. Hvorfor var det ikke sånn lenger?

Interesser generelt og derunder også interesse for historie og fortellinger om *gamle dager* får mange fasetter etter som man vokser og *eldes*. Og ikke minst farges vi av den tiden vi vokser opp med og lever i og oppfatningene våre endrer seg mens vi lever. Unge mennesker ser veldig annerledes på en del ting sammenlignet med folk som er vokst opp i en helt annen tid og som har helt andre opplevelser i bagasjen sin. Folk i ulike generasjoner blir f.eks. nostalgiske av ulike ting. For unge mennesker kan hendelser fra deres egen barndom være historie, selv om eldre mennesker kan føle at den samme hendelsen er nær fortid. Historien er altså forskjellig for ulike personer.

For de aller fleste av oss er historie viktig på en eller annen måte. Mange synes riktignok at historie er støvete og kjedelig og at det er viktigere å se framover enn å henge seg opp i det som har vært, men om man vil eller ikke så er vi og alt rundt oss formet av det som har skjedd fram til nå.

Mange av oss som er interessert i lokalhistorie og i å ta vare på vårt hjemsteds historie, kobler dette til identitet og tilhørighet. Vi har respekt for de som har levd før oss og som har formet våre hjemtrakter og vi vil vel gjerne at andre også skal anerkjenne og få kunnskap om dette. Vi finner kanskje forbilder og idealer i fortiden og vi ønsker å forstå hvordan ting er blitt som de er blitt. Vi vil gjerne lære av fortiden, hva har fungert og hva har vært mislykket.

Historie eller rettere sagt fortellinger om det som har vært, er altså veldig forskjellig fra menneske til menneske og fra tid til tid avhengig av bakgrunn, erfaringer, trender osv. Det er mye som påvirker oss og vårt syn på verden og historien, og dette er det faktisk også litt viktig å ha i bakhodet.

Hovedpoenget er at historie og fortellingene om gamle dager ikke er noe endelig. Historien endrer seg med de personene som forholder seg til den - hvilke briller de ser med, hvilke historier de selv har. Uansett hvor objektive vi mener oss å være, så vil de fortellingene vi lager være farget av oss og de erfaringene vi bærer med oss. Noe er selvfølgelig

uomtvistelige fakta, men hva f.eks. unionsoppløsningen i 1905, Grunnloven i 1814 eller 9. april 1940 betydde for Norge, vil alltid være en tolkning som fremhever noe og skjuler (om ikke bevisst) noe annet.

Astrid viste også fram noen eksempler på tidligere tiders nyvinninger, blant annet reklame for «Hoover – husmorens kjeledegge» og et bilde av et nå gammelt kjøkken med utslagsvask og svartovn, men som også en gang var et «moderne kjøkken».

Dessuten leste hun fra Romerike I (1931), kapitlet om «Natur og folkelynde» skrevet av Hroar Olsen. Hun leste også et annet kapittel i det samme heftet om antropologi skrevet av Halfdan Bryn. Disse artiklene viser tydelig at forfatterne er preget av sin tid og mellomkrigstidens oppfatninger om mennesket.